Αἱ Πάτραι τιμοῦν σήμερον τὴν μνήμην τοῦ Πολιούχου των Ἀποστόλου Ἀνδρέου. Καὶ ἡ τιμὴ θὰ εἶναι οὐσιαστικωτέρα ὅσον ἡ ψυχικὴ συμμετοχὴ Ἐκκλησίας καὶ Χριστεπωνύμου Πληρώματος καθίσταται ἐμπράγματος καὶ θερμή.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

Προχωρεῖ θετικῶς τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ ἔργον τοῦ περικαλλοῦς ναοῦ τοῦ Πρωτοκλήτου. Εἴθε νὰ ὁλοκληρωθῇ τὸ συντομώτερον. Καὶ βάσις τούτου δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν φλογερὰν Πίστιν. Φυσιολογικῶς λύεται τότε τὸ οἰκονομικὸν πρόβλημα.

ΕΠΙ ΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΟΥΧΟΥ ΜΑΣ

Η ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΑΝΕΥΡΕΣΙΣ ΚΑΙ Η ΟΛΙΚΗ ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τοῦ κ. ΣΠΥΡ. Δ. ΜΠΙΛΑΛΗ, καθηγητοῦ

Ἡ θαυμαστὴ φανέρωσις τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἁπλοῦ καὶ ἀσήμου ψαρᾶ τῆς Βηθσαϊδᾶ μᾶς ἀποκαλύπτει διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, ὅτι τὰ «μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν» γίνονται κατανοητὰ καὶ εὑρίσκουν μεγαλυτέραν ἀπήχησιν, εἰς τοὺς ἀδόλους ἀπονηρεύτους καὶ ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ἡ καρδία δὲν ἐσκληρύνθη ἀπὸ τὴν ἀπάτην τῆς ἁμαρτίας καὶ ὁ νοῦς των δὲν διεστράφη ἀπὸ τὴν διαφθορὰν τῆς παρούσης ζωῆς. Ὁ Ἀπόστολος τὸν ὁποῖον ἑορτάζομεν, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν Εὐαγγελίων, ἦτο μία ἀγνὴ ψυχὴ ἀπηλλαγμένη ἀπὸ τὸν ζόφον καὶ τὰ νεφελώματα τῆς κακίας καὶ ἁμαρτίας. Ἦτο ἄνθρωπος ἁπλὸς εἰς τὴν προαίρεσιν, πτωχὸς εἰς τὴν κατάστασιν, ἁλιεὺς εἰς τὴν τέχνην. Ἦτο ἕνας ἀσημος καὶ ἁπλοϊκὸς ψαρᾶς, ἕνας γνωστὸς βιοπαλαιστὴς τῆς κωμοπόλεως Βηθσαϊδᾶ. Εἰς τὸν ἀγράμματον καὶ πτωχὸν ὅμως αὐτὸν βιοπαλαιστήν, ἐκρύπτετο χωρὶς ἀμφιβολίαν μία ἁπλῆ εὐαίσθητη καὶ εὐγενικὴ ψυχή, μία μεγάλη, καθαρά, δεῖφασμένη καὶ φλογισμένη καρδία, ἡ ὁποία ἐπάλλετο ἀπὸ τὴν προσδοκίαν καὶ τὴν νοσταλγίαν τοῦ Ἀναμενομένου Λυτρωτοῦ. Καμμία δύναμις ἀντίθετη δὲν ἠμποροῦσε νὰ σβήσῃ αὐτὴν τὴν φλόγα μέσα του, ποὺ εἶχε πυρακτώσει τὰ πάντα καρδιά, πόθους, νοῦ, θέλησι.

Οἱ προφῆται καὶ ὁ Πρόδρομος εἶχον ὀργώσει καὶ συγκινήσει τὴν λεπτὴ αὐτὴ ψυχὴ διὰ τὸν Μεγάλον Μεσσίαν, τὸν ὁποῖον ἐνοσταλγοῦσε ὅπως ὁ δειψασμένος τὸ νερό, ὁ τυφλὸς τὸ φῶς, ὁ πεινασμένος τὸ ψωμί, τὸ πλανεμένο πρόβατο τὸν ποιμένα, ὁ ἀδικημένος τὴν ἀλήθειαν. Ἡ χαρά του εἰς τὰς λέξεις «εὑρήκαμεν τὸν μεσσίαν» – τὸν ὁποῖον αἱ Γραφαὶ ἐδήλωσαν, αἱ ἐπαγγελίαι ὑπεσχέθησαν, οἱ προφῆται ἐκήρυξαν, αἱ ὁράσεις παρέστησαν, οἱ τύποι προεικόνισαν, τὰ σύμβολα προεσήμαναν, τὰ αἰνίγματα προέγραψαν, ὁ Ἰωάννης ἐδίδαξε, δὲν περιγράφεται. Ἡ εὐτυχία του δὲν συγκρίνεται μὲ καμμίαν ἄλλην ἐφεύρεσιν ἢ ἀνακάλυψιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Καὶ δικαίως, διότι αὐτὸ ποὺ εὑρῆκεν εἶναι ὅ,τι μέγα καὶ πολύτιμον εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ὅ,τι πιὸ ὡραῖον ἠμπορεῖ νὰ ποθήσῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ μιὰ ἀνθρώπινη καρδιά. Τὸ πλέον ἀξιοπρόσεκτον καὶ ἀξιοθαύμαστον δὲν εἶναι ὅτι ἁπλῶς εὑρῆκεν Τὸν Χριστόν ἀλλὰ πυρποληθέντος καὶ μαγεμένος ἀπὸ τὸ θεῖον μεγαλεῖον του τὸν ἀκολουθεῖ χωρὶς ὑστεροβουλίαν καὶ δυσπιστίαν, ἀλλὰ μὲ πλήρη αὐταπάρνησιν καὶ θυσίαν. Εἰς τὴν πρόσκλησίν του «Δεῦτε ὀπίσω μου» ἐγκαταλείπει τὰ πάντα, τὸ πλοῖον, τὰ δίκτυα, τὸν πατέρα του, τὸν ἑαυτόν του καὶ ὅλον τὸν πλοῦτον τῆς πτωχείας του. Ἠμπορεῖ ὁ αὐθορμητισμός, ἡ ὁλικὴ ἀφιέρωσις καὶ ἡ αὐτοπάρνησις τοῦ ἀσήμου ψαρᾶ νὰ μᾶς παραξενεύσῃ ἡμᾶς σήμερον, ποὺ εἴμεθα σκοτισμένοι ἀπὸ τὴν πλάνην τῆς δῆθεν γλυκιᾶς ζωῆς. Ἡ τελειότης καὶ ἡ ἁγιότης ὅμως αὐτὸ ἀπαιτεῖ. Τὸν ἀκολουθεῖ ἡ ἁγνὴ ψυχὴ τοῦ Ἀποστόλου, διότι δὲν εἶχε γνήσιους δεσμούς, δὲν εἶχε φιλίες καὶ σχέσεις ἁμαρτωλές, ποὺ γίνονται παγίδες καὶ εἰχμαλωτίζουν ἀθῶες ψυχές. Ὁ κόσμος μὲ τὰ φανταχτερὰ θέλγητρά του καὶ τὰς στιγμιαίας ἡδονάς του δὲν τοῦ προκαλοῦσαν καμμίαν ἐντύπωσιν. Ἕνα μόνον τὸν ἐμαγνήτιζεν, ἕνα μόνον τὸν ἐσαγήνευε: ἡ εὐτυχία καὶ ἡ ἀγάπη κοντὰ εἰς τὸν Θεόν. Τὰ ἔδωσεν ὅλα ὁ Πρωτόκλητος εἰς τὸν Χριστόν, ἀλλὰ δὲν ἔχασε τίποτε. Τὸ πλοιάριον; Τὸ ἀντικατέστησεν ὁ Διδάσκαλός του μὲ τὸ ὑπέρλαμπρον σκάφος τῆς ἐκκλησίας. Τὰ δίκτυα; Τοῦ ἔδωσε τὰ ἀθάνατα καὶ πνευματικὰ δίκτυα τοῦ λόγου, νὰ σαγηνεύῃ ἀνθρώπινες ψυχές. Τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος; Τὸν ἀνέδειξε τολμηρὸν Κυβερνήτην καὶ σκούραστον θαλασσοπόρον εἰς τὴν ἀνθρωποθάλασσαν τῆς ζωῆς, νὰ ὁδηγῇ ναυαγισμένας ψυχὰς εἰς τὸ λιμάνι τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς γαλήνης. Τὰς προσκαίρους ἀπολαύσεις; Τοῦ ἐχάρισε τὴν εὐτυχίαν τῆς αἰωνιότητος.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ μεγάλη πίστις καὶ ἡ ὁλικὴ ἀφιέρωσις τοῦ Ἀποστόλου, τὸν ἀνέδειξαν ἀληθινὰ μεγάλον ὄχι μόνον εἰς τὰ μάτια τοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ τὸ γνήσιον πνεῦμα τῆς θυσίας ἀπουσιάζει ἀπὸ τὸν σημερινὸν Χριστιανόν.

Δυστυχῶς ἐγεμίσαμε τὴν θρησκείαν μας μὲ ἡμίμετρα, μὲ συμβιβασμούς, μὲ σκάνδαλα καὶ ἀπάτες. Βολέψαμε τὸν Χριστιανισμὸν εἰς τὰ μέτρα μας. Ἐγίναμε τέλειοι καταφερτζῆδες τοῦ καμουφλαρίσματος. Τὴν ἐποχὴν τῶν ἡρωϊσμῶν καὶ τῆς θυσίας τὴν διεδέχθη σήμερον ἡ ἐποχὴ τῆς ὕλης, τῆς φθορᾶς, τοῦ μαρασμοῦ. Ἡ παγωνιὰ τῆς ἁμαρτίας, ὁ λίβας τοῦ συμφέροντος ἔχουν κάψει ἔχουν ξηράνει τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα φύτρα τῶν ἰδανικῶν καὶ τῶν σκιρτημάτων. Εἰς τὴν παλαιὰν ἐκείνην φλόγα τῆς πίστεως, σήμερον μόνον καπνὸς ὑπάρχει. Δύο χιλιάδες χρόνια δὲν ἔφθασαν διὰ νὰ ἀφυπνίσουν τὰς συνειδήσεις μας, νὰ λεπτύνουν τὰς χορδὰς τῶν καρδιῶν μας, νὰ ἀνάψουν μέσα μας πνευματικὰς λαμπάδας, νὰ ἀνοίξουν νέας λευφόρους ζωῆς καὶ ἀρετῆς. Ἡ Ἐκκλησία μας δὲν ἠμπορεῖ πλέον νὰ ζῇ μὲ τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος. Χρειάζονται νέοι ἀπόστολοι, νέοι ἅγιοι, νέοι μάρτυρες, νέα στεφάνια. Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι τὸ πνευματικὸν ἐργαστήριον ὅλων τῶν αἰώνων ὅλων τῶν ἐποχῶν, ἐπομένως καὶ τῆς ἰδικῆς μας.

ΣΠΥΡ. Δ. ΜΠΙΛΑΛΗΣ

Η ΣΚΟΠΙΑ ΜΑΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΑΧΥΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Σουλάτσο στὸ πεζοδρόμιο. Περίπατος ἀπὸ τὴν μιὰ ἕως τὴν ἄλλη γωνία. Εὔθυμος, χαρούμενος, εὐτυχής. Καμμιὰ φορὰ ἡ ματιά του σταματοῦσε στὸν ὠροδείκτη. Κι' ὕστερα συνέχιζε τὸ περπάτημα. Μέτρησε τοὺς ὀρόφους τῶν πολυκατοικιῶν, τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν καὶ τὰ διερχόμενα αὐτοκίνητα. Νέα παρακολούθησι τοῦ ρολογιοῦ του. Καὶ μετὰ ἔστρεψε τὴν προσοχή του στὴν δενδροστοιχία. Τὸ φύλλωμα ἁραιὸ καὶ τὸ χρῶμα πρασινοκίτρινο. Περιμένει τὴν πρώτη πνοὴ τοῦ ἀνέμου γιὰ νὰ στρωθῇ στὴν ἀσφαλτο. Σταφιδιασμένο, μαραμένο, σᾶν γεροντικὸ πρόσωπο.

Ὁ νέος δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν φυλλορροή. Τὸ ἀπογευματινὸ τοῦ φθινοπώρου τὸν ἀφήνει ἀσυγκίνητο. Σιγοτραγουδᾶ τὸ σκοπὸ τῆς Παβόνε καὶ πλάθει ὄνειρα. Ἀναμένει τὴν καλή του γιὰ τὸν Κυριακάτικο περίπατό τους. Πῶς νὰ μὴν χαίρεται;

★

Εἶναι διαστικὸ τὸ παλληκαρόπουλο. Τὸ λεωφορεῖο τῆς γραμμῆς γιὰ τὴν ἔξοχὴ δὲν περιμένει. Ἔχει ὡρισμένο δρομολόγιο νὰ ἐκτελέσῃ. Καὶ ἡ μικρὴ ἀγαπημένη δὲν φαίνεται... Ἐπιταχύνεται ὁ βηματισμός· ἀκολουθεῖ τῆς καρδιᾶς τὸν ρυθμό! Καὶ τὸ καμπανάκι τῆς κοντινῆς ἐκκλησιᾶς θυμίζει πὼς ὁ χρόνος παρέρχεται. Ὁ ἥλιος καλπάζει πρὸς τὴν δύσι. Ἔκδηλη ἡ ἀνησυχία τοῦ ἐρωτευμένου νέου. Παίζει στὸ χέρι τὸν ἀναπτῆρα του. Τῶν ἐρεθισμένων νεύρων ἡ ἐπίδρασι ὁρατὴ στὴν κίνησι τῶν δακτύλων. Καὶ δὲν ἔχει καὶ μαργαρῖτα γιὰ νά... ξεφυλλίσῃ: Θαρθῇ; δὲν θαρθῇ;...». Ἀποτυπωμένη στὸ πρόσωπο, πλέον, ἡ ἀγωνία. Διακοπὴ στὸ τραγουδάκι· φουρτούνα στὴν ψυχή! Ὑποχωρεῖ ἡ ψυχραιμία, ἡ εὐθυμία ἀποστακτεῖ. Τὴν θέσι τους καταλαμβάνει ὁ θυμός· καὶ δὲν ἀργεῖ τὸ ξέσπασμα, ὅταν ἐκείνη — μετὰ ἡμίωρο — πλησιάζει.

—Φύγε. Δὲν ἔχεις θέσι κοντά μου. Γιατί ἦρθες; Πίστευες πῶς θὰ μὲ βρῇς; Ἀπὸ περιέργεια ἐκάθησα, γιὰ νὰ δῶ μέχρι ποιοῦ σημείου θὰ φτάσῃ ἡ ἀναισθησία σου!...

Τὸ πρῶτο ἄφρισμα τῆς τριχυμίας του ραπίζει τὸ ἀκρογιάλι της. Ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλα, ἐντονώτερα, μὲ ρευστὴ τὴν πίκρα τῆς ἀναμονῆς καὶ αἰσθητὴ τὴν μανία τῆς ἐξαντλημένης ὑπομονῆς. Κεραυνοὶ ἐν αἰθρίᾳ προμηνύουν μπόρα...

★

Κι' ἐκείνη, τὸ κοριτσόπουλο μὲ τὰ ὄμορφα μάτια, τὰ κόκκινα μάγουλα καὶ τὸ ροζ φορεματάκι, δέχεται τὴν καταιγίδα. Λουφάζει, δικαιολογεῖται:

—Μωρέ, ἀγάπη μου νὰ σοῦ ἐξηγήσω...

Δὲν ἀναμένει διευκρινίσεις ὁ ἐρωτευμένος. Τὰ δάκρυά της δὲν βρίσκουν χῶρο στὴν καρδιά του. Τὸν κατέχει ἐξ ὁλοκλήρου ὁ ἐρεθισμὸς τῶν νεύρων. Ὁ ἀνέμελος ἔφηβος, μεταβάλλεται σὲ ἐξαλλο δερβίση:

—Ἔπρεπε νὰ ἔρθῃς στὴν ὥρα σου. Τί μὲ ἔστησες στὴ γωνία! Γιὰ νὰ γελοῦν οἱ φίλες σου;

Βουνὸ τὸ δίκηο του, δὲν καρτερεῖ τὴν ἀπολογία τῆς ἄλλης. Τὰ βουρκωμένα μάτια της στεγνώνουν τὴν γλῶσσα, πνίγεται ἡ φωνὴ καὶ στηρίζει τὸ κεφαλάκι της, τὸ κουκλίστικο, στὸν ὦμο του. Κλαίει ἀσταμάτητα, ἀνήμπορη νὰ κατευνάσῃ τὴν ἔκρηξη τοῦ θυμοῦ του. Θὰ ὑποχωρήσῃ ἡ σκληρότης; Θὰ ἐπικρατήσῃ καὶ πάλι γαλήνη ἀνάμεσά τους; Οἱ ἐξηγήσεις, ποὺ θὰ δοθοῦν ἀργότερα, στὸ ἔξοχικὸ κεντράκι, δὲν θ' ἀκουστοῦν. Θὰ τὶς καλύψουν τὰ χείλη τους...

★

Ἀπ' τὸ παράθυρό της παρακολουθεῖ τὴν σκηνὴ ἡ κυρία. Ζει τὶς στιγμὲς τῆς ἀγωνίας τους. Συμμερίζεται τοῦ νέου τὸν ἐκνευρισμό. Λυπᾶται, ὅμως, τὴν κοπελλίτσα.

—Τὸ καϋμενούλι, ἐσφάδαζε, ἀφηγεῖται στὴν συντροφιά της.

Παρέστη ἀπρόσκλητη στὸ ἐπεισόδιο. Παρηκολούθησε τὶς φάσεις του. Ἔζησε τὶς συγκινήσεις τους. Δικαιολογοῦσε τὴν ἀγανάκτησι τοῦ Ρωμαίου, μὰ δὲν κατεδίκαζε τὴν Ἰουλιέττα: Δὲν ἦταν εὔκολο νὰ τὸ σκάσῃ ἀπὸ τὸ σπίτι. Τὴν ἔξοδο ἤλεγχε ὁ παπέρας· καὶ ὁ ἄγρυπνος φρουρὸς τοῦ ὀνόματος τῆς οἰκογενείας, ὁ ἀδελφός, δὲν εἶχε ἐξέλθει γιὰ τὰ σφαιριστήρια! Πῶς νὰ γλυστρίσῃ τὸ κοριτσόπουλο;

Κάτι παρόμοιο θὰ πρέπει νὰ τῆς συνέβη, συμπεραίνει ἡ οἰκοδέσποινα τοῦ γωνιακοῦ διαμερίσματος. Ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ δευτέρου ὀρόφου καὶ τῆς ἡλικίας της τὴν ὡριμότητα, ἀγνάντεψε τὸ ζευγάρι. Ἐπεχείρησε νὰ τὸ φθάσῃ, νὰ τοῦ μιλήσῃ. Τὴν γνωστὴ θεωρία τῶν ἐμπείρων θὰ τοὺς ἀνέπτυσσε. Θὰ μίλαγε γιὰ τὰ χρόνια ποὺ παρέρχονται. Θὰ τοὺς ὑπεδείκνυε νὰ χαροῦν τὰ νειάτα τους, τὴν ζωὴ ἔτσι ποὺ τοὺς προσφέρεται τώρα. Γιατὶ αὔριο κι' ἄν δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀγρά, οἱ δυσκολίες, οἱ ὑποχρεώσεις καὶ κάποιοι κοινωνικοὶ συμβατισμοί, θὰ τὴν καταστήσουν προβληματική. Αὐτά — κι' ἴσως περισσότερα, θερμότερα— θὰ τοὺς ἔλεγε ἡ κυρία μὲ τὴν εὐαίσθητη καρδιὰ καὶ τὰ λεπτὰ αἰσθήματα. Μὰ δὲν τοὺς πρόφθασε. Ἦταν νέοι κι' ἔτρεχαν γιὰ τὴν ἔξοχή — νὰ προλάβουν τὸν ἥλιο· πρὶν δύσι...

Ο ΦΑΚΟΣ

Ο ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΣ ΘΑ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΑΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΜΑΣ

Δέκα ἐννέα αἰῶνες ἔχουν περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ μαρτυρικὸς Σταυρὸς τοῦ Πρωτοκλήτου ὑψώθηκε ἐπὶ τῆς θαλασσίας φάμμου τῆς πατραϊκῆς ἀκτῆς. Δέκα ἐννέα αἰῶνες ἀπὸ τὴν ἀλησμόνητον ἐκείνην ἡμέρα τοῦ προσωπικοῦ θριάμβου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ποὺ ἔστησε τὸ τρόπαιόν του τὸ ἔνδοξον, ἐπισφραγίζοντας τὸ ἔργον Του καὶ καθαγιάζοντας μὲ τὸ ἅγιον αἷμα Του τὰ ἁμαρτωλὰ χώματα τῶν Πατρῶν.

Ὁ λαὸς τῶν Πατρῶν μὲ ἱερὰν ἔξαρσιν καὶ συγκίνησιν ἀναπολεῖ τὸ μαρτύριον καὶ ἑτοιμάζεται νὰ ἀποθέσῃ καὶ πάλιν τὴν εὐλάβειάν του, φόρον ψυχῆς καὶ νὰ κλίνῃ τὸ γόνυ πρὸ τοῦ τιμιωτάτου Θησαυρίσματος τῆς πόλεώς του. Αἰσθήματα ἀπεριγράπτου θρησκευτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀπαραμίλλου εἰς ἔκφρασιν πρὸς τὸν Θεὸν εὐγνωμοσύνης, δονοῦν τὶς καρδιὲς τῶν πιστῶν.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ Πρωτοκλήτου εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν μίαν ὑπερκόσμιον δύναμιν καὶ ὡς τοιοῦτον κατακλύζει τὴν ψυχή μας, καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἐπίκεντρον τῶν σκέψεών μας καὶ τῶν στοχασμῶν μας. Οἱ καρδιές μας μὲ σεβασμὸ γυρίζουν αἰῶνες πίσω καὶ προσπαθοῦν νὰ ἀντικρύσουν μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τὸν ταπεινὸ Πρωτόκλητο.

Θὰ δικαιωθοῦν ἀπόλυτα εἰς τὴν ἀναζήτησίν των αὐτή. Ἡ μορφὴ τοῦ Πρωτοκλήτου σελαγίζει μεγαλόπρεπη αὐτὲς τὶς ἡμέρες καὶ σὰν δυνατὸς μαγνήτης τὶς τραβᾷ κοντά του. Οἱ διψασμένες ψυχές μας τρέχουν πίσω ἀπ' Αὐτὸν γιὰ νὰ τοὺς μοιράσῃ λίγο βάλσαμο πίστεως, ποὺ τόσο ἀφείδωλα σκορποῦσε καὶ σκορπᾷ παντοῦ καὶ πάντα. Τρέχουν κοντά Του γιὰ νὰ τὶς δροσίσῃ μὲ δροσοσταλίδες θείας χάριτος ὅπως ἔδρόσισε πρὶν χίλια ἐνεακόσια χρόνια τοὺς εἰδωλολάτρας Πατρινούς.

Ἡ χαριτόδοξος Κάρα του, τιμαλφέστατον δῶρον τοῦ Θεοῦ, δημιουργεῖ τὸ καθῆκον καὶ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴν περιορισθῶμεν εἰς μίαν τυπικὴν ἀναζήτησιν τοῦ Πρωτοκλήτου, ἀλλὰ τὴν

——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

Στεγνο-καθαριστήρια Βαφεία
ΩΜΕΓΑ
Τηλ. 72-226
ΕΛ. ΛΑΖΟΣ Μεσολογγίου Γεωργ. Ὁλυμπίου ΠΑΤΡΑΙ

ΠΑΤΡΑΙ: ΙΟΥΝΙΟΣ 1908

ΘΕΜΕΛΙΟΥΤΑΙ Ο ΝΕΟΣ ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΛΗΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ

Ἕνα ὄνειρο ποὺ γίνεται πραγματικότης. – Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Α' θέτει τὸν θεμέλιον λίθον. – Τὰ πρῶτα σχέδια. – Ὁ Δήμαρχος Βότσης καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἑορτασμοῦ.

ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΜΙΑ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗ

Δύο μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα συνέθησαν στὴν πόλιν μας τὸν Ἰούνιο τοῦ 1908. Ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ νέου ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου καὶ ἡ παράδοσις τῆς ἱστορικῆς σημαίας τοῦ τότε νεοσχηματισθέντος 12ου Συντάγματος.

★

Καὶ τὸ πρῶτο γεγονὸς ἀπετέλεσε τὴν κορωνίδα τῶν τριημέρων ἐκδηλώσεων τῆς μόλις τριάντα χιλιάδων κατοίκων Πάτρας τοῦ Ἰουνίου 1908.

Ἡ ἰδέα τῆς ἀνεγέρσεως νέου ναοῦ τοῦ Πρωτοκλήτου, ἐρρίφθη τὶς ἀρχὲς τοῦ αἰῶνα μας. Τὸ 1902 προεκηρύχθη παγκόσμιος διαγωνισμὸς διὰ τὸ σχέδιόν του, ποὺ κατὰ τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰ ὄνειρα τῶν σχόντων τὴν ἰδέα τῆς ἀνεγέρσεως, ὁ ναὸς οὗτος θὰ εἶναι — μετὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν — ὁ μεγαλύτερος Βυζαντινὸς ναὸς τῆς Ἀνατολῆς.

Ἡ ἐπιτροπή, ὕστερα ἀπὸ πολλὲς συζητήσεις καὶ ἀντιρρήσεις, ἐνέκρινε τὸ σχέδιον τοῦ Γάλλου ἀρχιτέκτονος Robert, ποὺ ἕνα χρόνο νωρίτερα, τὸ 1901, εἶχε ἐπισκεφθῇ τὴν πόλιν μας φιλοξενούμενος ἀπὸ τὸν Φραγκόπουλο καὶ εἶχε μελετήσει ἐπὶ τόπου τὰ τῆς ἀνεγέρσεως.

Τὸ σχέδιό του — ποὺ πῆμε κατόπιν πολλὲς μεταβολές — ὁ Γάλλος ἀρχιτέκτων ἔδινε μήκος στὸ ναό, ἐκτὸς τῶν προπυλαίων, προνάου καὶ ἐξωτερικῶν κλιμάκων, 55.00 μ. πλάτος 38.00. Ἄνοιγμα τῶν τεσσάρων τόξων, ἐφ' ὧν στέκεται ὁ κεντρικὸς θόλος, 14.70 μ. καὶ τὸ ὕψος ἀπὸ ἐδάφους μέχρι κορυφῆς θόλου, νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ 40.00 μέτρα.

★

Μεγάλας δυσκολίας ἀντιμετώπισε ἡ πρώτη προσπάθεια ἀνεγέρσεως τοῦ νέου ναοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποτελέσῃ ὄχι μόνον διὰ τὴν Πάτρα τοῦ αἰῶνος μας, ἀλλὰ καὶ δεκάδων ἐπερχομένων αἰώνων, μνημειῶδες οἰκοδόμημα, ὁμοιον τῶν ναῶν τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ τοῦ Ἁγίου Πέτρου τῆς Ρώμης. Καὶ αἱ δυσκολίαι ἔφθαναν μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ματσιώσεως τῆς προσπαθείας, λόγῳ τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον προήρχετο ἐξ ἐπιχωμάτωσεων. Γι' αὐτὸ ἐρρίφθη ἡ ἰδέα νὰ ἀνοικοδομηθῇ εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ τότε ἐλευθέρου χώρου τῆς πλατείας Ὑψηλῶν Ἀλωνίων.

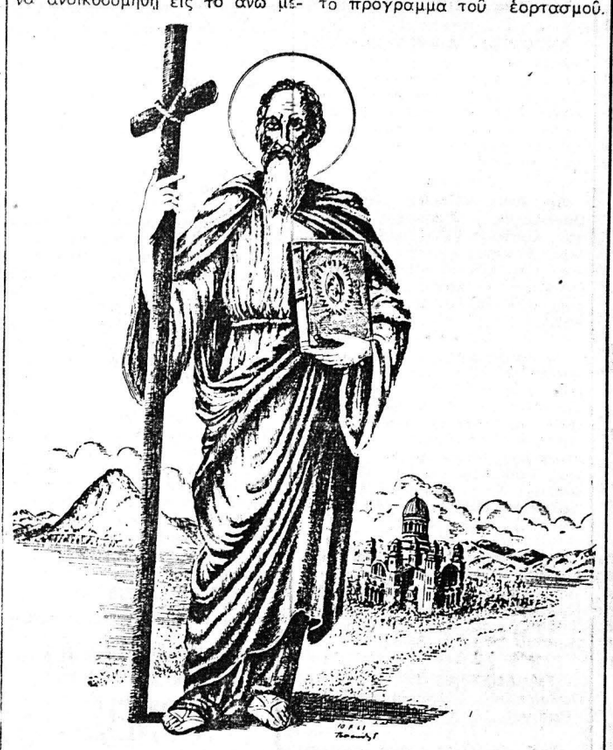

Ὅλα ὑπερεπηδήθησαν ἀπὸ τὴν θέλησιν καὶ **τὸ πεῖσμα τῶν** σχόντων τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἀνεγέρσεως· καὶ οἱ Πατρινοὶ τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1908 καλοῦνται νὰ παραστοῦν **εἰς τὴν θεμελίωσιν** τοῦ νέου ναοῦ τοῦ Πολιούχου των, ἀπὸ τὸν ἀξέχαστον Βασιλέα Γεώργιον Α'.

★

Ὁ τότε δήμαρχος Βότσης, πρωτοστατεῖ εἰς ὅλα. Καταρτίζει ἐπιτροπὰς καὶ λεπτομερέστατο πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ.

Ὁ σταφιδέμπορος Γεώργιος Τριάντης, ἐξέχων μουσικὸς καὶ ὑμνωδός, σπουδασμένος στὴν Γερμανία, ἀναλαμβάνει νὰ μελοποιήσῃ τὸν Ὕμνο τοῦ Ἁγίου, νὰ καταρτίσῃ χορωδία, ἀξίαν νὰ τὸν ψάλῃ καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν καλλιτεχνικὴ πλευρὰ τῆς ἑορτῆς. Καὶ ἐπιστρατεύει ὅσους μποροῦσαν νὰ βοηθήσουν. Πρῶτος ὁ Κεφαλλωνίτης Ἄγγελος Μακρῆς, ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ἀγγλικοῦ Τηλεγραφείου Πατρῶν, ὁ γλυκύτατος ἐρασιτέχνης τενόρος Πασχάλης Στέλλας, ποὺ ἔπαιζε καὶ κορνέττα στὴ Φιλαρμονικὴ Πατρῶν καὶ ἐδιάβαζε μουσικὴ πρίμα - βίστα, ὁ Διονύσιος Ἄννινος, ἕνας νέος καλλιτέχνης, μετέπειτα δόξα τοῦ Ἑλληνικοῦ Μελοδράματος, ὁ διεθνὴς βαρύτονος Γιάννης Ἀγγελόπουλος καὶ ἄλλοι φιλόδοξοι νέοι, ὅπως ὁ Νίσνιος Λοβέρδος μπάσσος, οἱ βαρύτονοι Κώστας Πιερρῆς καὶ Γιάννης Ποταμιάνος, οἱ σεγκόντοι Ἀνδρέας Τραγούδας καὶ Γιάννης Κωνσταντσκόπουλος.

Ὁ Μακρῆς, ὅμως, δὲν περιορίζεται εἰς τὸν καταρτισμὸ μονον τῆς χορωδίας. Σχηματίζει μιὰ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸν δημοσιογράφο Ἀνδρέα Μεταξᾶ, ποὺ ἐξέδιδε τότε στὴν πόλιν μας τὴν πρωϊνὴ ἐφημερίδα «Νέος Αἰών», τὸν δικηγόρο Κ. Δογάνη, τὸν Σπῦρο Ζούμα, τὸν Κ. Γαβῖνο, τὸν δάσκαλο Δ. Διδυμιώτη, τὸν δημοσιογράφο Μάκη Ἀθανασίου — τὸν ἀξέχαστο Μάκ-Ἀθαν.— τὸν Καραμαντάνην καὶ μὲ πρόεδρο τὸν Ἐρέτη Ἀμπελᾶ, συγγραφέα ἡρωϊκῶν **Ἑλληνικῶν ἔργων**, καταρτίζουν τὴν Φιλοδραματικὴ Ἑταιρεία, τὴν πρώτη ποὺ ἱδρύθη στὴν Ἑλλάδα.

Ἔτσι, ἡ Πάτρα τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1908 βρέθηκε, χάρις στὴν πρωτοβουλία τῶν παιδιῶν της, πανέτοιμη μὲ δύο περίφημες φιλαρμονικὲς, τὴν «Παναχαϊκὴ» καὶ τὴν «Φιλαρμονικὴ» Πατρῶν, μὲ τρεῖς καλλιτεχνικοὺς ὁμίλους, πεντακάθαρη, σημαιοστολισμένη, τὰ μικρὰ μπαλκόνια της γεμᾶτα λουλούδια καὶ κρεμασμένα ἀνατολίτικα χαλιά, καὶ τὸ λιμάνι της στολισμένο μὲ Βενετσιάνικους φανούς, ποὺ εἶχαν τὴν πρωτοβουλία νὰ φέρουν ἀπὸ τὴν Ἰταλία ὁ Ντίνος Ἄννινος, ἐκ μέρους τῶν «Στρατολόγων» καὶ ὁ Πατρώνης ἐκ μέρους τῶν «βαρκάρηδων».

★

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Α' καὶ ἡ Βασίλισσα ἔφθασαν στὴν πόλιν μας μὲ τὸ πολεμικὸ «Ναυκρατοῦσα» τὴν παραμονὴ τῆς θεμελιώσεως καὶ ἐφιλοξενήθησαν στὸ σπίτι τοῦ Φραγκόπουλου (διαστρωσις Ὄθωνος - Ἀμαλίας — Γεροκωστοπούλου). Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ὁ ὅμιλος τῶν ἐρασιτεχνῶν, ποὺ ἐπρόκειτο τὴν ἐπομένη νὰ ψάλῃ στὴν θεμελίωση, ἔκανε πρόβες στὴν Σχολὴ Λαοῦ, ποὺ ἦτο στὸ κάτω μέρος τῆς πλατείας Γεωργίου. Ἀργὰ τὴν νύκτα, ἀφοῦ ὅλοι ἐβεβαιώθησαν ὅτι ὅλα θὰ πήγαιναν καλά, ὁ Μακρῆς καὶ ὁ Τριάντης ἔρριξαν τὴν γνώμη νὰ κάνουν μιὰ βόλτα στὸ Γαλλικὸ μῶλο νὰ ἀναπνεύσουν λίγο. Φθάνοντας στὸ σπίτι τοῦ Φραγκόπουλου, θυμήθηκαν πὼς εἶχε φθάσει ὁ Βασιλιᾶς καὶ κάποιος ρίχνει τὴν γνώμη νὰ τοῦ τραγουδήσουν κάτι:

—Ναί, λέει ὁ Μακρῆς, ποὺ

——ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛΙΔΑ

DOMENICA

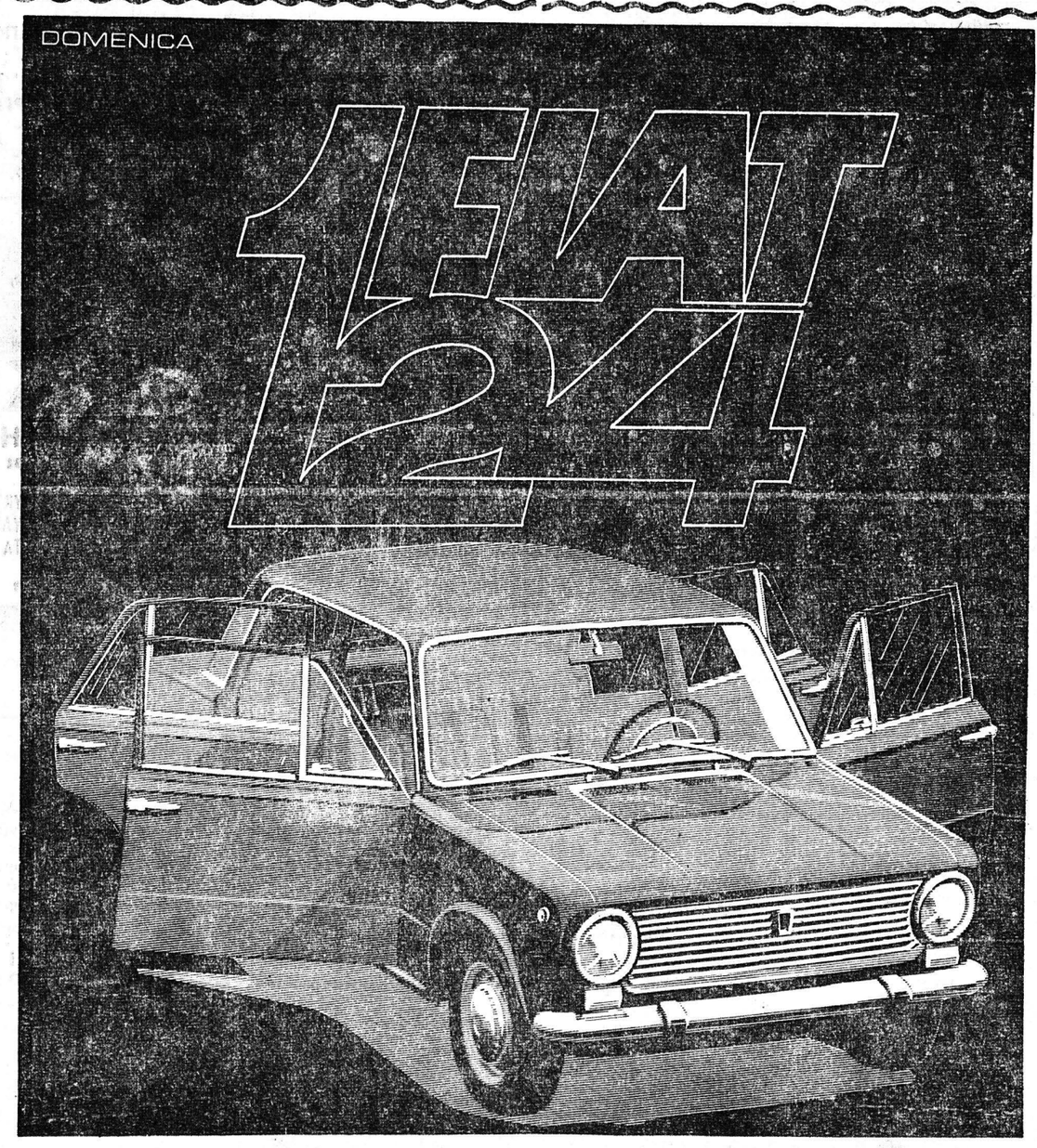

ὀνομάζομαι 124

Ἔχω διανύσει ἑκατομμύρια χιλιόμετρα. Ἐδοκιμάσθηκα σέ ὅλα τὰ κλίματα. Κατενίκησα ὅλες τὶς δυσκολίες. Μοῦ ἀρέσουν